

Využití vápence

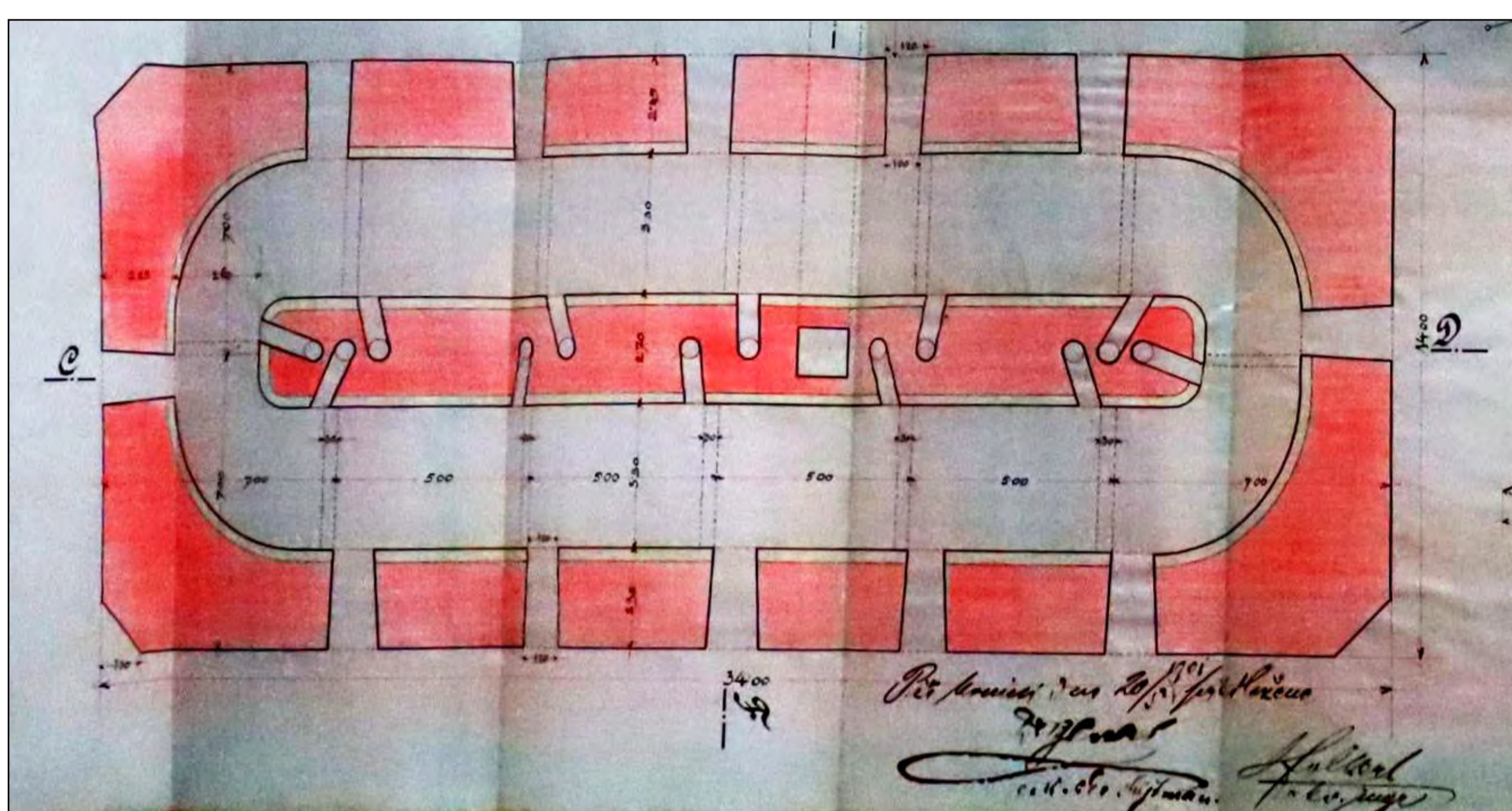
Vápno

K objevu vápna došlo pravděpodobně, tak jako mnohokrát před tím i potom, náhodou, během pálení ohně, kdy došlo k rozkladu vápence narovnaného kolem něj. Na evropském území vyráběli první známé vápno Řekové. Ti ho připravovali pálením ulit měkkýšů a kusů vápence či mramoru.

V českých zemích se začalo vápno používat po příchodu křesťanství. Svůj zděný hrad v roce 932 postavil kníže Boleslav. V roce 999 vlastnil vápenku Břevnovský klášter. Výroba vápna se značně rozšířila za Karla IV. Až do 19. století se vápno pánilo v milířích nebo primitivních pecích. Jejich nevýhodou bylo, že se pec musela nejdříve zaskládat vápencem, poté se vypálilo vápno, pec se nechala vychladnout a teprve poté se z ní mohlo vybrat vápno. Na snímku je zemní pec v zaniklé obci Hrachoviště poblíž Komárova, která sice leží mimo Český kras, ale vápenec z Českého krasu se v ní prokazatelně využíval.

Od poloviny 19. století se v Českém krasu setkáváme s kruhovými pecemi, využívanými hojně i v cihlářství. V půdorysném řezu pece je vidět volný prostor pece s dvanácti vstupy. Jedná se tak o dvanáctikomorovou pec. Pecáci jednotlivými vstupy postupně zaváželi pec vápencem, takže v peci vždy byly části, kde se teprve skládal vápenec, kde se už pánilo vápno, kde vypálené vápno pomalu chladlo a kde se už hotové vápno zase vybíralo ven. Práce v kruhových pecích byla náročná, přesto byla poslední pec v provozu ve Zdicích až do roku 1978.

Častější než kruhové pece jsou šachtové pece. Plní se shora a vápenec postupně prochází zónou předehřívání, výpalu a chlazení. Hotové vápno se vybírá dole. U dřívějších typů pecí se používalo uhlí nebo koks, které se přimíchávaly k vápenci. Dnes je nejčastějším palivem zemní plyn a kapalná či prášková paliva, která jsou vsřikována do pece hořáky v pálicím pásmu. Na snímku je šachtová pec firmy Maerz z 90. let 20. století, postavená ve Vápence Čertovy schody.

